

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของหญิงในการทำแท้ง สิทธิของทารกในครรภ์มารดา และการยุติการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564¹

ธณภณ มณีโชติ²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของหญิงในการทำแท้ง สิทธิของทารกในครรภ์มารดา และการยุติการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 โดยศึกษาตั้งแต่ความเป็นมา วิวัฒนาการ ความหมาย หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการทำแท้ง ประกอบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย กฎหมายต่างประเทศ ตลอดจนไปถึงกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละประเด็นปัญหาโดยเฉพาะสิทธิในการทำแท้งของหญิง สิทธิของทารกในครรภ์มารดา และการยุติการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งพบว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการทำแท้งที่สูงขึ้น อีกทั้งมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยกลุ่มที่มีการทำแท้งมากเป็นอันดับแรกคือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 15-19 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมอันเกิดจากหลากหลายสาเหตุอันเป็นปัจจัยสำคัญไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยสาเหตุหลักที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดการตัดสินใจทำแท้งของหญิงนั้น มาจากสภาพความไม่พร้อมทางด้านสังคม เมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น การทำแท้งเถื่อนจึงเป็นทางออกที่หญิงส่วนใหญ่เลือกใช้บริการ เนื่องจากก่อนหน้านี้การทำแท้งถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ด้วยเหตุนี้สถานที่ทำแท้งเถื่อนจึงเกิดขึ้นอยู่เกือบทุกซอกมุมของประเทศ จึงทำให้ประมวลกฎหมายอาญาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นใหม่ เป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ.2564 ซึ่งเป็นผลพวงจากคำเสนอแนะของศาลรัฐธรรมนูญด้วยเหตุผลที่ว่า ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่องการทำแท้งสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานทำให้แท้งลูกโดยกำหนดอายุครรภ์สำหรับความผิดฐานหญิงทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกตามมาตรา 301 รวมทั้งเพิ่มเหตุยกเว้นความผิดฐานทำให้แท้งลูกตามมาตรา 305 ให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของศาลรัฐธรรมนูญ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของหญิงในการทำแท้ง สิทธิของทารกในครรภ์มารดา และการยุติการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์พัชรา เอื้อวรรณกิจ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนทิชา รักคิด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จรัสเกียรติ

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ทั้งนี้ เนื่องจากการทำแท้งหรือการยุติการตั้งครรภ์ ยังคงถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ปรากฏให้เห็นในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ทั้งเรื่องความยุ่งยากของการเลือกระหว่างการคุ้มครองสิทธิในชีวิตของ “ทารกในครรภ์” กับสิทธิในชีวิตร่างกายของ “หญิงตั้งครรภ์ หรือ ผู้เป็นแม่” แม้ว่ารัฐธรรมนูญได้บัญญัติหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ในการรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคล ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลใดจะกระทำได้ แต่มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และการรับรองสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายของบุคคลอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากชีวิตและร่างกายเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และการใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวจะต้องระมัดระวังไม่ให้กระทบสิทธิของบุคคลอื่นด้วย ซึ่งในทางหลักศาสนากลับมองว่าการทำแท้งเป็นการกระทำความบาปและผิดหลักศีลธรรม แต่ในทางการแพทย์แล้วนั้นการทำแท้งสามารถกระทำได้ หากการกระทำนั้นเป็นการช่วยเหลือชีวิตของคนใดคนหนึ่งโดยต้องเลือก

ดังนั้น การยุติการตั้งครรภ์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ควรนำมาศึกษาหรือพูดคุยกันอย่างจริงจังเพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจ เรื่องสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้หญิงว่า ผู้หญิงควรมีสิทธิเลือกที่จะเกิดอะไรขึ้นกับร่างกายของตนเองได้หรือไม่ แม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาได้มีการแก้ไขกฎหมายอันเกี่ยวกับการทำแท้งให้เป็นเรื่องที่ถูกละเลย โดยที่อยู่ภายใต้กฎหมายกำหนด แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนี้ ยังคงเป็นปัญหาคงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนความรับผิดชอบของหญิงที่ทำแท้ง สิทธิของทารกในครรภ์มารดาและอาจเป็นช่องทางให้ผู้ที่ต้องการทำแท้งใช้เป็นเหตุอ้างในการขอทำแท้งได้ ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมทางอ้อมให้หญิงมีครรภ์โดยกฎหมายบังคับแบบไม่รู้ตัว และอาจส่งผลในอนาคตได้ ผู้ศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่งปัญหากับสิทธิในการทำแท้งของหญิง ตามมาตรา 301

เนื่องจากสถานการณ์การทำแท้งในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นที่น่ากังวล ด้วยจำนวนของผู้ป่วยทำแท้งเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งสาเหตุสาเหตุในการทำแท้งนั้นส่วนใหญ่มักเกิดจากเหตุผลด้านเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว และอีกสาเหตุที่สำคัญคือ เกิดจากปัญหาด้านสุขภาพของผู้เป็นแม่ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” จากหลักกฎหมายดังกล่าว เป็นการให้สิทธิหญิงสามารถทำแท้งได้ โดยมีเงื่อนไขเงื่อนไขเรื่องอายุครรภ์หรือด้วยเหตุผลทางการแพทย์ หรือเหตุอื่น ๆ แต่ทั้งนี้ไม่ใช่กฎหมายจะกำหนดให้มีการทำแท้งอย่างเสรี หากหญิงนั้นยอมหรือยินยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้ง แต่หากอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ต้องระวางโทษตามมาตรานี้ กล่าวได้ว่า มาตรานี้อนุญาตให้หญิงสามารถทำแท้งได้ไม่ว่าจะด้วย

ดังนั้น จากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้เช่นนี้จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาที่ว่า กฎหมายให้การคุ้มครองสิทธิในชีวิตของ “ทารกในครรภ์” หรือสิทธิในชีวิตร่างกายของหญิงผู้เป็นแม่ เหตุเพราะรัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ ประกอบกับการรับรองสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายของบุคคลอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการกระทำหรือไม่กระทำการใดก็ได้ตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองไว้ และบัญญัติชัดเจนเรื่องสิทธิในเนื้อตัวร่างกายตามมาตรา 28 ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงอาจส่งผลให้สังคมไทยมีอัตราการทำแท้งสูงขึ้น เหตุเพราะกฎหมายเปิดช่องว่าง โดยมีข้อยกเว้นให้หญิงที่มีอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ มีเหตุอ้างในการทำแท้งได้ และในกรณีที่ว่าหากกระทำในขณะที่อายุครรภ์มากกว่า 12 สัปดาห์ นั้น ให้ถือเป็นความผิดและมีโทษอาญาซึ่งกรณีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกายของหญิงเกินความจำเป็น อีกทั้งยังขัดแย้งกับวัตถุประสงค์แห่งมาตรานี้ที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองชีวิตผู้เป็นมารดา แต่เมื่อพิจารณากฎหมายต่างประเทศกลับพบว่า ประเทศอังกฤษสามารถทำแท้งได้หากทารกในครรภ์มารดาที่มีอายุครรภ์ไม่ถึง 28 สัปดาห์ แต่หากอายุครรภ์มารดาเกิน 28 สัปดาห์ก็จะมีคามผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดต่อบุคคล เพราะถือว่าทารกในครรภ์มารดาเกิน 28 สัปดาห์ได้รับเข้าข้อสันนิษฐานว่ามีสภาพบุคคล ด้วยเหตุนี้เองกฎหมายของประเทศอังกฤษบังคับใช้โดยแยกการคุ้มครองและลงโทษความผิด แต่โดยหลักการใช้บังคับแล้วนั้นถือว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ทำแท้งไม่ว่าจะเป็นหญิงมารดาหรือผู้ใดกระทำให้หญิงแท้งเว้นแต่จะได้รับข้อยกเว้นโดยกฎหมาย ไม่ว่าในเรื่องอายุครรภ์มารดา

ประเด็นที่สองปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของทารกในครรภ์มารดา

เนื่องจากประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของทารกในครรภ์มารดา คงมีแต่บทบัญญัติตามมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่คงบัญญัติไว้ว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย

วรรคสอง ทารกในครรภ์มารดาที่สามารถมีสิทธิต่าง ๆ ได้ หากว่าภายหลังคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก”

แต่มีเงื่อนไขว่าภายหลังคลอดแล้วต้องอยู่รอดเป็นทารกกฎหมายจึงจะคุ้มครองและรับรองเรื่องสิทธิไว้ตามมาตรา 15 วรรคสอง ซึ่งทารกในครรภ์มารดานั้นจะยังคงไม่มีสภาพเป็นบุคคล และจะมีสิทธิเหมือนผู้มีสภาพบุคคลตามปกติทุกประการก็ต่อเมื่อคลอดออกมาแล้วต้องรอดอยู่ด้วย

ดังนั้นจึงเป็นประเด็นว่า กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของไทยสมควรที่จะมีการคุ้มครองและรับรองสิทธิของทารกตั้งแต่ในครรภ์มารดาแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้ว่า “มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างเสรี และมีความปลอดภัยในชีวิตขั้นพื้นฐาน การมีศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน” และสอดคล้องกับปฏิญญาสากลประกอบกับกฎหมายต่างประเทศ อย่างประเทศอังกฤษที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองชีวิตทารกเป็นการเฉพาะเพื่อมุ่งคุ้มครองทารก โดยให้การคุ้มครองสิทธิทารกตั้งแต่ในครรภ์ตามที่ได้อธิบายไว้ในมาตรา 1(1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองชีวิต

ทารก ค.ศ. 1929 (The Infant Life (Preservation) Act 1929) ที่มุ่งคุ้มครองทารกเป็นสำคัญให้สันนิษฐานว่า เด็กในครรภ์หญิงนั้นตั้งครรถ์ตั้งแต่ 28 สัปดาห์หรือนานกว่านั้นมีสภาพความเป็นบุคคลแล้ว ตามมาตรา 1(2) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กฎหมายคุ้มครองสิทธิของทารกในครรภ์มาดามีสิทธิตามกฎหมายทุกประการ หากบุคคลใดทำให้ทารกนั้นถึงแก่ความตาย ในขณะที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 28 สัปดาห์ขึ้นไป บุคคลดังกล่าวย่อมมีความผิดฐานเจตนา โดยหลักการนี้ก็สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ทั่วโลกได้ให้การยอมรับกัน

อย่างไรก็ตาม ทารกในครรภ์มารดาจึงควรมีสักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป อันพึงได้รับความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การทำลายหรือการพรากสิทธิในการมีชีวิตของทารก จึงถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ไปด้วยเช่นเดียวกัน ทารกในครรภ์มารดาจึงควรมีสักดิ์ศรีเท่าบุคคลผู้มีชีวิตในสังคมที่มีกฎหมายให้การรับรองและคุ้มครองไว้

ประเด็นที่สามปัญหาเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ตามมาตรา 305 (5)

ท้องไม่พร้อม (Unplanned Pregnancy) คือการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยผู้ตั้งครรภ์ไม่ได้วางแผนหรือเตรียมตัวมีบุตรมาก่อน ภาวะท้องไม่พร้อมถือเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่ทำให้เกิดการยุติการตั้งครรภ์มากขึ้นในปัจจุบัน โดยผู้ตั้งครรภ์ต้องเข้ารับยุติการตั้งครรภ์จากแพทย์อย่างถูกกฎหมาย ซึ่งตามมาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 305 เป็นการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ผู้กระทำไม่มีความผิด

(5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่า การกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และแก้ไขปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น”

จากหลักกฎหมายดังกล่าว มาตรา 305(5) กฎหมายกำหนดให้สามารถทำแท้งได้ หากมีเงื่อนไขหรือกระทำตามที่กฎหมายกำหนด โดยเหตุความปลอดภัยเรื่องสุขภาพที่ไม่ต้องไปสถานบริการทำแท้งเถื่อน ทั้งนี้จึงทำให้เป็นข้อกังขาว่าด้วยบทกฎหมายดังกล่าวนี้จัดเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ทางอ้อมหรือไม่ เพราะหากเกิดเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก็จะสามารถทำแท้งได้และไม่ถือเป็นความผิด เนื่องจากแพทย์จะพิจารณาเรื่องสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ทำแท้งเป็นหลัก หากเข้าเกณฑ์ตามที่แพทยสภากำหนดไว้ก็จะสามารถทำแท้งได้ แต่หากไม่เข้าเกณฑ์และแพทย์ไม่ยอมทำแท้งให้ อาจทำให้วัยรุ่นเหล่านี้ต้องหันกลับไปหาสถานที่ทำแท้งเถื่อนได้ และจากการที่มาตรา 305(5) กำหนดเกี่ยวกับอายุครรภ์ของหญิงที่สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้นั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนี้ 20 คือ อายุครรภ์เกิน 12 สัปดาห์แต่ไม่เกิน 20 สัปดาห์ หากปฏิบัติตามเงื่อนไขและหญิงนั้นยินยอมก็สามารถทำแท้งได้ด้วยเหตุผลของกฎหมาย คือป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการยุติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น แต่เนื่องด้วยในทางการแพทย์การทำแท้งหญิงที่มีอายุครรภ์เพิ่มขึ้นก็ย่อมมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการทำแท้งมีผลต่อสุขภาพของหญิงที่ทำแท้งเป็นอย่างมาก และยิ่งอายุครรภ์ในช่วงสัปดาห์ที่ 16 ถึง 20 หรือระหว่างเดือนที่ 4 ถึง เดือนที่ 5 เดือน เป็นช่วงที่ทารกในครรภ์

เริ่มจะมีอวัยวะครบแล้ว ดังนั้นหากมีการทำแท้งในครรภ์เหล่านี้จะเกิดอันตรายต่อหญิงมีครรภ์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งต่างจากการทำแท้งของหญิงที่มีอายุครรภ์ที่ต่ำกว่า 12 สัปดาห์เป็นอย่างมาก แม้จะว่าการทำแท้งนั้นจะเป็นการทำแท้งโดยแพทย์ที่ได้รับรองแล้วก็ตาม

ดังนั้นแม้จะเป็นการทำแท้งโดยแพทย์ที่ได้รับรองแล้วก็ตาม แต่ไม่ได้การันตีได้ว่าจะปลอดภัยได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะการทำแท้งขึ้นอยู่กับสุขภาพของหญิงนั้นเป็นปัจจัยหลัก และการดูแลรักษาหลังทำแท้ง จึงยังคงมีความเสี่ยงส่งผลต่อหญิงที่ทำแท้งโดยตรงและระยะยาวได้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาทั้ง 3 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของ หญิงในการทำแท้ง สิทธิของทารกในครรภ์มารดา และการยุติการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ตามพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2564 ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการทำแท้งของหญิง ตามมาตรา 301

เดิม มาตรา 301 บัญญัติว่า “หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ขณะมีอายุครรภ์ เกินสิบสองสัปดาห์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

แก้ไขเป็น ให้ มาตรา 301 (ยกเลิก)

เห็นควรให้เพิ่มเติม กฎหมายโดยการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการทำแท้ง แยกเป็นการ เฉพาะเรื่องไป โดยนำเอาแนวคิดและหลักการตามกฎหมายของประเทศอังกฤษมาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติม ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลเพราะตามหลักสิทธิมนุษยชนแล้วนั้น ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ให้สิทธิและ เสรีภาพอย่างเท่าเทียมและมุ่งให้สิทธินั้นแก่บุคคลผู้เป็นเจ้าของในเนื้อตัวร่างกายของตน ที่จะมีสิทธิที่จะ กระทำการใด ๆ ในตนเองได้ หากการกระทำนั้นไม่ขัดกับกฎหมายซึ่งสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรา 27

2. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของทารกในครรภ์มารดา

เดิม กฎหมายไทยไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองชีวิตทารก หรือทารกที่อยู่ในครรภ์ มารดาไว้

เห็นควรให้เพิ่มเติม กฎหมายโดยการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคุ้มครองชีวิตทารก และให้ กล่าวรวมไปถึงสิทธิของทารกในครรภ์มารดด้วย ทั้งนี้โดยนำเอาแนวคิดและหลักการตามกฎหมายของ ประเทศอังกฤษมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม

3. ปัญหาเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ตามมาตรา 305 (5)

เดิม มาตรา 305 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือมาตรา 302 เป็นการ กระทำของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและตามหลักเกณฑ์ของแพทยสภาในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิด

- (1) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากหากหญิงตั้งครรภ์ต่อไปจะเสี่ยงต่อการได้รับอันตราย ต่อสุขภาพทางกายหรือจิตใจของหญิงนั้น
- (2) จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากหรือมีเหตุผลทางการแพทย์ อันควรเชื่อได้ว่าหากทารกคลอดออกมาจะมีความผิดปกติถึงขนาดทุพพลภาพอย่างร้ายแรง
- (3) หญิงยืนยันต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมว่าตนมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ
- (4) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์ไม่เกินสิบสองสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์
- (5) หญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น”

แก้ไขเป็น ให้ มาตรา 305 (5) (ยกเลิก)

เห็นควรเพิ่มเติม โดยรัฐจะต้องมีมาตรการในการป้องกัน และควบคุมในเรื่องการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม โดยให้ตระหนักถึงด้วยผลและอันตรายของการทำแท้งอันจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ให้มีการณรงค์ทั้งในภาครัฐและเอกชนแบบเชิงรุก และให้มีการบรรจุเรื่องอันตรายอันเกิดจากการทำแท้งไว้ใน การเรียนการสอนของกลุ่มนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา พัชรวานิช. “การควบคุมการทำแท้งกับสิทธิสตรีและเด็กในครรภ์ของสหรัฐอเมริกา.” วารสาร

อัยการ 21, 250 (ธันวาคม 2541): 60.

ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 – มาตรา 366. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2551.

ศิ โส เป้ง. “การทำแท้งในสิงคโปร์: มุมมองทางกฎหมาย.” ระหว่างประเทศและกฎหมายเปรียบเทียบราย

ไตรมาส 42, 2 (1993): 382-397

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2561.

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. “กฎหมายทำแท้งกับปัจจัยทางสังคม”. วารสารอัยการ 6, 67 (กรกฎาคม 2526): 55.

ปรีชา เพชรรงค์. “ปัญหาจริยธรรมอันเกี่ยวกับการทำแท้ง.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

พระสุรินทร์ อินทวโส อาจินตพัฒน์. “การทำแท้งในสังคมไทย : ปัญหาและทางออกตามทัศนะของ

พระพุทธศาสนา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

พิชาญา มุกดาสนิท. “สิทธิของหญิงในการทำแท้ง: ศึกษากรณีทารกในครรภ์มีภาวะความเสี่ยงสูงที่จะพิการอย่างรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจ.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2561.

พินิจ ทิพย์มณี. “กฎหมายทำแท้งในกรณีที่มีการคาดว่ามีปัญหาทางจิต.” รายงานการวิจัยทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ISBN 974-671-313- 2. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2542.

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. **กฎหมายการแพทย์: วิเคราะห์ปัญหากฎหมายจากการเริ่มต้นของชีวิตในครรภ์ มารดาถึงภาวะแกนสมองตาย**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2546.